

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et Salvatoris Nostri

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. VII. Prudentiam Mundi huius, & vitæ spirituali, & sibi ipsi perniciosam,
esse vitandam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53753)

illud invitò factum erat, indignationem vertebant. Ergo si ejusmodi vitam velimus publicè profiteri, sæpe alienissimis causis & culpis nobis durissimè vapulandum est. Age sanè, cum Christo vapulemus.

CAPUT VII.

Prudentiam Mundi huius, & vite spirituali, & sibi ipsi perniciosam, esse vitandam.

ET misit eum Annas ligatum ad Caiphā: & prius. Erat autem Caiphās, qui consilium dederat Judæis; quia expedit unum hominem mori pro populo. Ubi semel professi fuerimus, nos Christianæ perfectionis sequi velle doctrinam, statim nobis cum prudentia mundi hujus, quæ adversaria est Deo, congregiendum erit. Jesus ad Caiphā ducitur. Quid aliud Jesus est, quàm Dei Sapientia? Quid aliud Caiphās, quàm Mundana prudentia? Primum igitur quam vocemus Mundi hujus Sapientiam atque prudentiam, deinde quò pactò cum ea nobis agendum sit, explicemus.

Ioan. 18.
v. 24. &
14.

plicemus. Humanæ Sapientię ac prudentię mundi hujus à vera ac divinâ illa distinctio est, quòd Divina pro fine constituit Deum, ad eumque omnia dirigit ac disponit: humana humanum aliquod commodum dignitatis aut potentię, ad quod omnia & Deum ipsum nititur ordinare. Exemplum non est longè petendum: Caiphas humanæ prudentię simulacrum est, Christus divinæ. Nam Christus Dominus, cùm sibi pro fine proposuisset Patris voluntatem perficiendam, & gloriam propagandam, ad eum finem omnia direxit, in primis seipsum. Caiphas autem contra, cùm suam dignitatem, & soceri sui Annæ, & amicorum, existimationemque sapientię, & opes, & commoda denique omnia sua pro fine proposita haberet, eò collimans omnia illuc destinabat ac dirigebat. Cùm igitur Christi Domini Sapientię opinio, & severitas doctrinæ non minimum ejus dignitatem atque existimationem laderent, statuit eum de medio tollere; ad eum finem nec mendacijs, nec perjurijs, nec calumnijs, nec sacrilegijs ullis pepercit;

& po-

& populum, & Principes, & Pilatum, & Herodem eò pertrahere conatus est, & Deum ipsum, si potuisset. Ex eo diverso fine diversus etiam agendi modus est utriusque prudentiæ: nam divina, quæ Deum pro fine habet, quem finem naturaliter omnia creata spectant, non cogitur vim rebus inferre, non eget dolis, non fraudibus, non violentiâ, non denique ulla legum transgressione, aut ordinis perturbatione, sed velut secundo flumine se à divina providentia per causas secundas, quas ipsa moderatur ac dirigit, ferri sinit; velut si quis mare petiturus in cymba fluvio impositâ conquiesceret, certus, sine ullo suo labore se eò perventurum. At contrâ humana prudentia, quæ rerum ordinem vult invertere, & ad se suâque commoda totum mundum, si fieri posset, ac Deum ipsum dirigere, infinitis machinis & architectationibus opus habet; non secus ac si quis turrin in aëre pendulam ædificare vellet, aut fluvium è mari in altissimum montem derivare. Hinc fit, ut, qui priorem illam prudentiam sectantur, illi totâ vitâ securi ac lati vivant, sine

Barnab.
3. v. 23.

sine ulla graviore sollicitudine, & ne inopinatos quidem casus pertimescant, quippe qui sciant, omnia à Deo ad salutem electorum, ex quibus se esse unusquisque confidit, ordinari. Qui verò alteram illam sequuntur, quos sacræ litteræ allegoricè vocant *Filios Agar*, qui exquirunt prudentiam, quæ de terra est, in servitutem geniti, pavidam, fugacem, suspiciosam, sollicitam, inquietam vitam agunt. Nam ad eam machinationem perficiendam, quam susceperunt, diversis opus habent sollicitudinibus, & suspicionibus, & divinationibus, quæ illos quiescere nunquam patiuntur. Quid est Caipha, quod noctem ducis insomnem? Quid est Scribæ, Pharisei, Seniores, quod intempesta nocte concilium cogitis? Nihil pacatum meditabantur, qui nocturnam etiam quietem suis conspirationibus perturbabant. Duo autem propria sunt hujus noxiæ prudentiæ, præstruere semper consilijs suis publicam utilitatem, & semper eâ contemptâ sectari & affectare privatam. Ecce hic tibi Caiphas, quid aliud obtendebat, quàm publicam utilitatem? *Expedit ut n*

*nus moriatur homo pro populo, & non to-
 ta gens pereat. Quid in speciem salutaris?
 quid magis necessarium? Sed si rem bene
 perspexeris, videbis, non publicæ illum,
 sed suæ utilitati studere. Nam quid genti
 Judæorum publicè utilius, quid salutaris
 esse poterat Christi adventu? Quid ipsi a-
 liud præstolabantur? quid aliud votis om-
 nibus inhiabant? Dominum autem esse
 Christum, aut sciebat Caiphas, aut, si vel-
 let, facillimè scire potuisset. *Quid faci-*
mus, inquit, quia hic homo multa signa
facit? Si dimittimus eum sic, omnes cre-
dent in eum. Vidēsne quàm certum ipsis
 fuerit, Jesum esse Christum? Quis enim
 tot signa faceret, quis totum mundum ad
 se traheret, nisi is, de quo id ipsum futurum
 prophetæ erant vaticinati? An verò ipsis
 ignota erant prophetarum vaticinia?
 Nonne qui interroganti Herodi, ubi Chri-
 stus esset nasciturus, tam expeditè respon-
 derunt, *In Bethlehem Judæ*, iidem, si ab *Matth.*
 ijs petitum esset, quæ signa Christus esset *2. v. 5.*
 editurus, statim ea ex Isaia enumerassent,
 cùm eum locum Dominus ipse sit publicè
 interpretatus? Sciebant igitur, eum esse
 Christum,*

*Dani. 9.
v, 26.*

Christum, aut certè id se scituros sciebant, si vellent scrutari scripturas, & quæ fiebant, cum rerum futurarum vaticinijs comparare. Ergo ideo Caiphas Dominum de medio tollere vult, quia Christ⁹ est, quo adveniente, sciebat, legem & pontificatum veterem desitutum. Ne ergo ipse empto Pontificatu dejiciatur, Christum extinguere vult, & quia manifesta Danielis erat prædictio, eum populum, qui Christum esset occisurus, fore à Deo rejiciendum, & Urbem funditus diruendam, id ipsū nihili pendit Caiphas, modò ipse præsentī honorē gaudeat, & non cogatur Christi Discipul⁹ fieri. Et quia Christū Deus mittebat, ejusque virtute signa edebantur, & Christus ipse Dei Filius erat Patri per omnia æqualis, ac Deus, ne hoc quidem Caiphas vel pili, ut dicitur, æstimabat, dummodo suam dignitatem, suum commodum posset tueri; non laborabat, quàm grandi sacrilegio se obstringeret, vel quàm esset ejus facti Deo Judicium redditurus? Quippe qui hoc nunquam ageret, ut se suaque commoda quæreret ac tueretur; ob quæ leges, populum,

lum, urbem, templum, Christum, Deum
 pessum ire, nihil mali existimabat. Exem-
 plum à sartore non ineptum peti potest:
 cum is ante se pretiosum sericum habet,
 phrygio opere in varias hominum, ani-
 mantium, plantarumque imagines seu
 contextum, seu depictum, si ex eo vesti,
 aptanda est, ductis lineis audacter incidit,
 nec laborat, quàm commodè ad figurass
 quæ illic depictæ aut intextæ visuntur,
 modò aptè ad corpus illius, cui vestis pa-
 ratur. Quod si interdum sollicitus sit, ut eas
 quoque figuras aptet, ut pulchrè ac deco-
 rè in ipsa veste appareant, non tamen, ad
 figuram integram servandam, absurdam
 & inconcinnam vestem faciet: ita hi pror-
 sus faciunt Caiphæ discipuli, humanæ
 prudentiæ sectatores; cupiunt quidem, si
 fieri possit, omnia jura servare, & religio-
 nem integram colere, sed, si minus id pos-
 sit, incidunt quacumque opus est, & sacra,
 prophana, humana, divina æquè habent,
 modò vestis, quam instituunt, humeris
 aptè insideat. Sed non ita facilè his res
 succedit, ut sartori; nam illius quidem
 forfices acutiores sunt, & potentiores
 M quàm

quàm fila textoris, us ideo facilè illa pos-
 sit incidere; sed Caiphas Dei fila, Dei tex-
 tum ac designationem non incidet: om-
ne enim consilium Dei stabit, & omnis e-
jus voluntas fiet. Adducitur ei Jesus liga-
 tus: quid aget? *Concilium coactum est, in*
quo inimici ipsi sunt iudices; testes sub-
 ornati & instructi adsunt, responsa ad
 omnia, quæ dici possunt, præmeditata in-
 promptu sunt. Quid, inquã, aget? Quid tu
 ages, ubi te in eas angustias conjici videris?
 ubi te humana prudentia circumvenerit,
 & specie æquitatis, utilitatis publicæ, Dei
 gloriæ in tuam perniciem apertè grassabi-
 tur? Cum vulpe vulpem, cum lupo lu-
 pum ages? Minimè verò, imò ubique ages
 ovem & columbam, ubique te similem
 Christo Domino conaberis exhibere. Quid
 fiet? Diripiar, dilaniabor, columba inter
 accipitres. Imò *inter medios cleros, id est*
sortes in tuum caput coniectas, erunt
penna columba de argentata, & postero-
ra dorsi ejus in pallore auri. Quid times?
 Dic, scio cui credidi. Scio quem sequor.
Inire consilium, & dissipabitur. Aut quod
 vos cogitatis ac fremitis, Dei consilium
 est,

est, & meum quoque est; aut non est, & in irritum cadet. Ea igitur distinctione freti, sinemus mundi hujus filios suis artibus & consilijs omnia temperare, ac miscere; nos, etsi vinctis manibus, at mente libera semper ante eos stabimus, nihil solliciti, nequa eorum vel fraude circumveniamur, vel violentiâ opprimamur. *Meum est consilium, dicit Dominus, mea est prudentia, mea est fortitudo.*

Prov. 8.
v. 14.

CAPUT VIII.

*Fortiter, Cautè, & Humiliter
in omnibus negotijs esse agendum.*

PRincipes autem Sacerdotum & omne concilium quarebant falsum testimonium adversus Jesum, ut eum morti traderent, &c. Apud Annam Dominus professus est, publicè se docuisse, & in templo ac Synagoga vitæ instituendæ præcepta edidisse. Apud Caipham, Herodem & Pilatum eam doctrinam, quam verbo ediderat, exemplis luculentissimis illustravit. Quicumque igitur è spiritualis vitæ tirocinijs progressi, quæ ipsorum sunt

Matth.
26, v. 19